

Asia: VN/24190/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi rikoslain 12 ja 25 luvun muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Poliisihallituksen lausunto

Poliisihallitus kannattaa esitettyjä muutoksia, mutta haluaa tuoda esille, että lainsäädännön toteuttamisen osalta kaivattaisiin vielä selkeyttämistä, jotta poliisilla olisi hyvät mahdollisuudet toteuttaa esitutkintatehtävänsä. Erityisesti esimerkiksi vahingollisen informaatiovaikuttamisen osalta on tarve sille, ettei tulkintanäkemykset lainsäädännön soveltamisesta kovinkaan eroaisi toisistaan, vaan perustelut tukisivat selkeästi haluttua linjaa. Epäselvyydet mm. näyttökysymyksissä tuottavat esitutkintaan suoria resurssivaikutuksia nimikkeiden haastavan rikostutkinnan johdosta, mikäli esitutkinnan eteneminen tapauksessa ei ole selvää lainsäädännön osalta.

Rikoslain muutokset

Poliisihallitus kannattaa uutta rikoslain 12 luvun 6 a §:n Materiaalisen tuen antaminen vakoilurikoksen tekemistä varten nimikettä, 12 luvun 2a §:n Vahingollinen informaatiovaikuttaminen nimikettä lisättäväksi maanpetosrikoksiin sekä 25 luvun 7 b §:n Vainoaminen tiedustelutarkoituksessa nimikettä vapauteen kohdistuviin rikoksiin.

Lisäksi Poliisihallitus kannattaa 12 luvun 11 §:n maanpetoksellinen yhteydenpito muutoksia uusien rangaistusäännösten mukaisena.

Poliisilain muutokset

Poliisihallitus kannattaa uusien rangaistussäännösten (vahingollinen informaatiovaikuttaminen ja materiaalsen tuen antaminen vakoilurikoksen tekemistä varten) lisäämistä poliisilain 5 luvun 3 §:n salaisen tiedonhankinnan perusterikoksiin.

Samoin Poliisihallitus kannattaa materiaalsen tuen antaminen vakoilurikoksen tekemistä varten nimikkeen lisäämistä poliisilain 5 luvun 5 §:n telekuuntelun perusterikokseksi.

Laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa muutokset

Poliisihallitus kannattaa muutosesitystä.

Kansalaisuuslain muutokset

Poliisihallitus kannattaa muutosesitystä.

Vaikutukset poliisitoimintaan

Uudet rikosnimikkeet rikoslakiin tuovat mukanaan uusia tutkintatehtäviä poliisille. Uusien rikosnimikkeiden tutkintatehtävät ovat osoitettu poliisissa pääasiassa Keskusrikospoliisin vastuulle. Keskusrikospoliisi on lausunnossaan tuonut esiin muutamia käytännön näkökulmasta huomioitavia seikkoja tunnusmerkistön toteutumisen täyttämiseen ja tosiallisia poliisin mahdollisuuksia kerätä näyttöä. Uudet nimikkeet eivät määrällisesti tuo poliisille nykyänsityksen mukaisesti tarjoakaan uusia rikosasioita tutkittavaksi, mutta nimikkeitä sisältävien rikosasioiden laatu sen sijaan tulee tuottamaan poliisille resurssivaikutuksia pääsääntöisesti haastavina rikostutkintoina. Nimikkeille valitut rangaistusmaksimit asettavat rajat poliisin käyttämille tutkintakeinoille.

Lisäksi uusien vaativien rikosnimikkeitä tutkintaan on luotava viranomaisten yhteistä koulutusta, jotta esitutkintatoiminta ja syyteharkinta vastaavat ensimmäisestä tapauksesta alkaen parhaalla mahdollisella tavalla lainsäädännön tavoitteisiin. Kyseisten nimikkeiden piilorikollisuuden määrä on oletetusti suuri, joten viranomaiset tarvitsevat koulutusta niin tilanteiden tunnistamiseen kuin lainsäädännön soveltamiseen.

Korteniemi Anna-Riina
Poliisihallitus